

Управління культури і туризму Сумської облдержадміністрації
Сумська обласна дитяча бібліотека ім. М. Островського

Завжди будемо гордитися...

*До 95-річчя від дня народження
Героя Радянського Союзу Є. М. Терезова*

Інформаційне досьє

Суми 2012

Управління культури і туризму Сумської облдержадміністрації
Сумська обласна дитяча бібліотека ім. М. Островського

Завжди будемо гордитися...

*До 95-річчя від дня народження
Героя Радянського Союзу Є. М. Терезова*

Інформаційне досьє

Суми 2012

Завжди будемо гордитися... : до 95-річчя від дня народження Героя Радянського Союзу Є. М. Терезова : інформаційне досьє / ОКЗ «Сумська обласна дитяча бібліотека ім. М. Островського» ; уклад. Н. Ю. Курносова. – Суми, 2012. – 12 с.

Є. М. Терезов – Герой Радянського Союзу, уродженець м. Суми, командир дивізіону 124-го гвардійського артилерійського полку, учасник Сталінградської та Курської битв.

Склала
Відповідальна за випуск
Комп'ютерний набір
Комп'ютерна верстка
Тираж 5 прим.

Курносова Н.Ю.
Тогобіцька Л.М.
Курносова Н.Ю.
Ємельяненко Т.М.

Терезов Євген Матвійович (04.10.1917–13.08.1943) – командир дивізіону 124-го гвардійського артилерійського полку 52-ї гвардійської ордена Леніна стрілецької дивізії 6-ї гвардійської армії Воронезького фронту, гвардії капітан, Герой Радянського Союзу.

Народився Євген Терезов 4 жовтня 1917 року в місті Суми в сім'ї службовця. Рано втратив батька. Після закінчення семирічної школи поступив учнем на Сумський машинобудівний завод імені М.В. Фрунзе, де здобув спеціальність токаря. Працював на заводі і одночасно навчався на робітфаку.

У 1938 році вступив до Сумського артилерійського технічного училища ім. М. В. Фрунзе, яке закінчив достроково з відзнакою у 1940 році. Був направлений у Київський військовий округ, де командував артилерійським підрозділом.

Від самого початку Великої Вітчизняної війни молодий офіцер бере участь у боях. Воювати довелося на Південно-Західному, Центральному та Воронезькому фронтах, брав участь у Сталінградській і Курській битвах.

Вранці 5 липня 1943 року лавина фашистських танків і штурмових гармат при підтримці артилерії, мінометів та авіації рушила на радянські оборонні позиції, розташовані між Орлом і Белгородом. Стійко і мужньо билися воїни 52-ї гвардійської стрілецької дивізії, відбиваючи натиск супротивника. Артилеристи дивізіону капітана Терезова в районі села Задельное

відбили того дня дві ворожі атаки, в кожній з яких брало участь до 50 танків. Наступного дня фашисти знову атакували наші позиції поблизу хутора Веселого. За командою капітана Терезова було висунуто на пряму наводку шість гармат. Артилеристи зустріли супротивника нищівним вогнем. Атаку більш як двадцяти танків було відбито, на полі бою горіло вісім броньованих чудовиськ.

3 серпня на Белгородсько-Харківському напрямі почався контрнаступ військ Воронежського і Степового фронтів. У результаті потужних ударів наших частин оборону ворога було прорвано. Радянські воїни успішно розвивали наступ. Дивізіон капітана Терезова разом з іншими частинами просувався до станції Томаровки, розташованої в 30 кілометрах від Белгорода. Наші війська отримали наказ завдати удару по ворожих частинах, які намагалися закріпитися на підступах до Харкова. Німецькі частини, що рвалися до переправи через річку, зазнали значних втрат від вогню артилеристів Терезова. Гвардійці знищили міст і відрізали фашистам шлях до відходу. Гітлерівці кинулися вбрід, кидаючи зброю та бойову техніку. Але на березі й у воді їх наздоганяв влучний вогонь мотострілкових і артилерійських підрозділів. На полі бою залишилося близько батальйону вбитих солдатів і офіцерів противника. У результаті вмілих і рішучих дій з 5 липня по 8 серпня 1943 року артдивізіон капітана Терезова знищив близько 30 танків, 11 гармат, 5 шестиствольних

мінометів, 25 автомашин і майже 1700 ворожих солдатів і офіцерів.

9 серпня поблизу села Петрівка на Харківщині артилеристи вели бій із гітлерівцями, які намагалися утримати свої позиції. Вогонь з обох боків ставав дедалі сильнішим. Капітан Терезов, перебуваючи на спостережному пункті, що знаходився далеко попереду від своїх позицій, стежив за ходом бойових дій. Ворог помітив спостережний пункт і почав його обстрілювати. Розривом снаряду капітан Терезов був смертельно поранений. 13 серпня 1943 року перестало битися серце відважного офіцера-артилериста.

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 21 вересня 1943 року за зразкове виконання бойових завдань командування на фронті боротьби з німецько-фашистськими загарбниками і виявлені при цьому мужність і героїзм гвардії капітану Терезову Євгену Матвійовичу посмертно присвоєно звання Героя Радянського Союзу.

Є. М. Терезов нагороджений орденами Леніна, Червоного Прапора, Вітчизняної війни 2-го ступеня, медаллю. Його ім'я носить одна з вулиць рідного міста Героя – міста Суми. Біля входу в цех № 5 Сумського машинобудівного об'єднання імені М.В. Фрунзе, де працював до війни Є.М. Терезов, встановлено меморіальну дошку. Ім'я Героя Радянського Союзу гвардії капітана Є.М. Терезова навечно занесене до списку особового

складу 2-ї батареї Сумського двічі Червонопрапорного вищого артилерійського командного училища імені М.В. Фрунзе. У місті Суми, на початку вулиці імені Героїв Сталінграду, створено алею Слави, де представлено портрети 39 Героїв Радянського Союзу, чия доля пов'язана з містом Суми та Сумським районом, серед яких і портрет Героя Радянського Союзу Є.М. Терезова.

Література про Героя

Книги

Андреев, С. А. Совершенное ими бессмертно. Книга вторая. – М. : Высшая школа, 1986. – С. 202.

В путешествие по Сумщине : путеводитель. – Харьков : Прапор, 1979. – С. 31.

Герои Советского Союза. Краткий биографический словарь : в 2-х т. Т. 2. – М. : Военное издательство, 1988. – С. 569.

Історія міст і сіл Української РСР. Сумська область. – К. : УРЕ, 1973. – С. 74, 118.

Сумская область в период Великой Отечественной войны. 1941-1945 : сборник документов и материалов. – Изд. 2-е, доп. – К. : Наукова думка, 1988. – С. 250-251.

Сумщина в іменах : енциклопедичний довідник. – Суми : АС-Медіа; СумДУ, 2003. – С. 436.

Статті

Баштовий, І. Подвиг капітана Терезова / І. Баштовий // Ленінська правда. – 1978. – 14 жовтня.

Герой з когорти фрунзенців : [Є. М. Терезов – Герой Радянського Союзу, учасник Сталінградської та Курської битв – уродженець м. Суми, працівник заводу ім. Фрунзе] // Суми і сумчани. – 2003. – 11 вересня.

Лук'яненко, Світлана. Навічно в строю : [Є. М. Терезов – Герой Радянського Союзу, уродженець м. Суми, учасник Сталінградської та Курської битв] / Світлана Лук'яненко // Суми і сумчани. – 2010. – № 12. – С. 19.

Моцак, Світлана. Організація позаурочної роботи з історії у профільній школі : (на прикладі методичної розробки краєзнавчої екскурсії "Події Великої Вітчизняної і Другої світової воєн на території Сумщини") : [містить короткі відомості про Героїв Радянського Союзу, зокрема про Є. М. Терезова] / Світлана Моцак // Історія в школі. – 2011. – № 2. – С. 38-44. – Бібліогр.: с. 44.

Нестеренко, П. «Завжди будемо гордитися...» : [про Героя Радянського Союзу сумчанина Євгена Терезова] / П. Нестеренко // Подвигу вогонь незгасний. – Суми : Козацький вал, 2000. – С. 110.

Остапенко, І. Навічно в строю : [Є. М. Терезов, командир дивізіону 124-го полку] / І. Остапенко // Червоний промінь. – 1983. – 9 серпня.

Підопригора, А. Відважний артилерист : [про Є. М. Терезова – Героя Радянського Союзу, уродженця м. Суми] / А. Підопригора // Сумщина. – 1992. – 16 грудня.

Сурков, Владимир. Сумской вклад в победу : [вклад рабочих и крестьян области ; пребывание завода им. Фрунзе и шосткинского завода "Импульс" в эвакуации ; краткие биографии героев, чьи имена запечатлены на карте г. Сумы ; информация об Алексее Бересте] / Владимир Сурков // Данкор. – 2009. – № 18. – С. А8-А9.

м. Суми, вул. Петропавлівська, 51
тел./факс 22-00-82, тел. 22-00-66, 22-00-82
biblioteka.sumy@mail.ru